SUOMEN TUOMARILIITTO r.y. **PM** **HE 147/2017 vp ja 11/2018 vp**

./. Käräjätuomari, Pekka Louhelainen
maaoikeusasioiden vastuutuomari (Oulu)

25.4.2018 asiantuntijakuuleminen
Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Tiivistelmä:

Säädöstekstit:

Ehdotettu **65** § (HE 11/2018 mukaisesti)	Voimassaoleva laki yksityisistä teistä **70** §
Tieosakas tai muu asianosainen voi moittia tiekunnan kokouksen tai perustamiskokouksen päätöstä, jonka katsoo tehdyn vastoin lakia tai tiekunnan sääntöjä taikka loukkaavan hänen oikeuttaan tai tieosakkaiden yhdenvertaisuutta. Moitekanne tiekuntaa vastaan on nostettava maaoikeutena toimivassa käräjäoikeudessa kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä. Toimivaltainen on se käräjäoikeus, jonka yhteydessä toimivan maaoikeuden tuomiopiirissä sijaitsee tie, jota asia koskee. Jos tie sijaitsee kahden tai useamman maaoikeutena toimivan käräjäoikeuden tuomiopiirissä, asian ratkaisee se käräjäoikeus, jonka yhteydessä toimivan maaoikeuden tuomiopiirissä sijaitsee pääosa siitä tiestä, jota asia koskee. Jos päätös koskee sellaisen asianosaisen oikeutta, joka ei ole tieosakas ja joka ei ole ollut siinä kokouksessa saapuvilla, jossa päätös on tehty, hänellä on oikeus nostaa moitekanne kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, kun hän on saanut todisteellisen tiedon päätöksestä. Jos päätöksen johdosta on tehty 64 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus, tieosakkaalla tai muulla asianosaisella on kuitenkin oikeus nostaa kanne tiekuntaa vastaan käräjäoikeudessa 30 päivän kuluessa oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen tiedoksisaamisesta. Asianosaisilla on oikeus hakea valittamalla muutosta käräjäoikeuden 1 momentissa tarkoitettuun asiaan antamaan ratkaisuun siten kuin oikeudenkäymiskaaressa säädetään. Toimivaltainen hovioikeus on se, jonka tuomiopiirissä tiekunnan tie sijaitsee. Jos tie sijaitsee kahden tai useamman hovioikeuden tuomiopiirissä, toimivaltainen on se hovioikeus, jonka tuomiopiirissä sijaitsee pääosa siitä tiestä, jota asia koskee.	Tieosakkaalla tai muulla asianosaisella, joka katsoo, ettei tiekunnan kokouksen päätöstä ole tehty laillisessa järjestyksessä tai ettei se muutoin ole lain mukainen taikka että päätös loukkaa hänen oikeuttaan tai tieosakkaiden yhdenvertaisuutta, on <u>oikeus saattaa asia tielautakunnan ratkaistavaksi*)</u>. Tieosakkaan tai kokouksessa saapuvilla olleen muun asianosaisen on tehtävä tätä tarkoittava kirjallinen vaatimus tielautakunnalle kolmessakymmenessä päivässä päätöksen tekemisestä. (15.12.2000/1079) *) alleviivaus PL:n Jos päätös koskee sellaisen asianosaisen oikeutta, joka ei ole tieosakas eikä ole ollut kokouksessa saapuvilla, on hänelle annettava päätöksestä todisteellinen tieto, ja hänellä on oikeus saattaa asia tielautakunnan ratkaistavaksi 1 momentissa sanotussa ajassa luettuna päätöksen tiedoksiantopäivästä. **Kiinteistönmuodostamislain 243 § 3 mom:** Maaoikeusinsinööri osallistuu tarvittaessa asian valmisteluun 2 momentissa tarkoitetuissa asioissa.

Vastustetaan jyrkästi esitystä siitä, että tiekunnan päätöksen moite saatettaisiin ehdotetun 65 §:n mukaisesti moitekanteella käräjäoikeuteen, jossa on maaoikeus.

- **tiekuntien päätöksenteossa on runsaasti sekä menettelyllisiä että sisällöllisiä virheitä, joskus jopa suoranaisia väärinkäytöksiä.**
- **toisaalta maallikoiden vetämien tiekuntien päätöksenteossa voi olla tahattomia virheitä, joista riidanhaluinen, mutta varakas osakas voi saada lähes aina kiinni**
- **käräjäoikeudessa noudatetaan oikeudenkäymiskaaren 21 luvun riita-asioiden kulusäännöksiä, jotka useimmiten johtavat hyvin huomattaviin oikeudenkäyntikuluihin**
- **käräjäoikeuksissa riita-asioissa lähes poikkeuksetta järjestetään valmisteluistunto**
- **tämä olisi omiaan estämään perusteltuakin muutoksenhakua tiekunta-asioissa, mutta toisaalta mahdollistaisi tiekunnan talouden raunioittamisen lakiin perustuvilla, mutta tarpeettomilla oikeudenkäynneillä.**

Johtopäätös:

Tiekuntien päätöksenteon ja tuomioistuimessa tapahtuvan moitekanteen/muutoksenhaun välille tarvitaan edelleen asianmukainen suodatin. Sen käsittelykulujen on oltava kohtuullinen ja mahdollistettava todellinen, selvien virheiden korjaaminen.

Mikä tuo suodatin sitten olisi:

Tiekunnan päätökseen tyytymättömän tulisi voida saattaa asia Maanmittauslaitoksen tietoimitukseen, koska:

- **kyse ei ole varsinaisesta muutoksenhausta vaan ensivaiheessa hallinnollisesta menettelystä**
- **toimitusinsinööreillä on jo nyt muiden yksityisteitä koskevien toimitusasioiden johdosta erittäin vankka ammattitaito yksityistielain soveltamisesta**
- **käsitellään jo nykyisin muun muassa tieyksiköitä sekä käyttömaksuja ja niiden perusteita koskevia asioita**
- **esitetyn yksityistielain 71 §:n mukaan tällaisia asioita käsiteltäisiin myös uuden lain mukaisissa yksityistietoimituksissa**
- **Maanmittauslaitoksen toimitusmaksut ovat kohtuullisia ja sen asianosaisille määräämien edunvalvontakustannusten määrät ovat pysyneet kohtuullisena**
- **Maanmittauslaitos käsittelee nykyään kirjaamisasiat, vaikka ne vuosisatoja olivat kuuluneet alioikeuksille.Jos em. ei jostakin syystä ole mahdollista, tulisi toissijaisesti harkitta Suomen Tieyhdistyksen tiettävästi aiemmin esittämien maakunnallisten tielautakuntien perustamista.**

Jos moitekannemenettelyyn käräjäoikeudessa kuitenkin päädytään, maaoikeusinsinöörin tulee voida osallistua myös noiden asioiden valmisteluun.